

Toekomst Schoonebeek Oliewinning

Introductie

De NAM heeft sinds 2010 een vergunning om olie te winnen bij Schoonebeek. Het bij de olieproductie overblijvende productiewater wordt geïnjecteerd in lege gasvelden in Twente. In de afgelopen 11 jaar is het aantal beschikbare injectieputten in Twente gereduceerd van 11 naar maximaal 3. Dit geeft aan dat er uitgekeken moet worden naar een alternatief buiten Twente. Aanvankelijk was er bij een enkeling weerstand tegen deze injectie in lege Twentse gasvelden. Deze weerstand is in de afgelopen jaren sterk gegroeid als gevolg van acties geïnitieerd vanuit de Stichting Stop Afvalwater Twente (SSAT) en krijgt daardoor inmiddels ook landelijke politiek aandacht. Naar aanleiding hiervan heeft de NAM recent besloten versneld alternatieve oplossingen in de regio Schoonebeek voor deze productiewaterstroom te onderzoeken. Productiewater injectie initieel in Twente en op termijn in de regio Schoonebeek was onderdeel van het originele Schoonebeek herontwikkelingsplan.

De NAM heeft zich daarnaast publiekelijk uitgesproken om op termijn – zo snel als haalbaar is – de waterinjectie in Twente definitief stop te zetten. Deze stap wordt door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de vergunningverlener, van harte ondersteund.

Op dit moment vindt een reguliere zes jaarlijkse herevaluatie plaats die onderzoekt of het injecteren van productiewater nog steeds het beste alternatief is om met deze reststroom om te gaan. Dit is een onderdeel van de vergunning die de NAM verplicht elke zes jaar de huidige methodiek af te wegen tegen potentiële andere en dan met name zuiveringsoplossingen. Daarmee dwingt de vergunningverlener de NAM periodiek de voortschrijdende zuiveringstechnieken te beoordelen op hun toepasbaarheid voor de verwerking van dit productiewater. Indien de herevaluatie bevestigt dat water injectie in Twente nog steeds de beste verwerkingsmethode is voor het productiewater van Schoonebeek, dan kan de water injectie gecontinueerd worden gedurende de transitie periode naar een alternatief in de regio Schoonebeek. Deze herevaluatie zal 1 juli 2022 afgerond zijn.

In parallel is de NAM een project gestart dat zich concentreert op mogelijke aanvullende alternatieve methoden voor de verwerking van deze productiewaterstroom maar dan specifiek in de regio Schoonebeek. Dit zijn deels alternatieven die ook al in de herevaluatie genoemd worden, maar deels ook nieuwe alternatieven omdat ze mogelijk impact hebben op de huidige wijze van oliewinning. De logica om voor een oplossing in Schoonebeek en omgeving te zoeken is het in balans brengen van de lusten van oliewinning en de lasten van oliewinning in hetzelfde gebied.

De NAM hecht er waarde aan om in een zo vroeg mogelijk stadium over deze potentiële alternatieven in dialoog te gaan zowel op bestuurlijk als op lokaal bewoners niveau. De bestuurders van de desbetreffende gemeenten, de provincie en het waterschap in het gebied waar de olie gewonnen wordt, en waar mogelijk een alternatieve methode hoe om te gaan met productiewater wordt onderzocht, zijn dan ook gevraagd om zitting te nemen in een begeleidingscommissie voor dit onderzoek en hebben deze uitnodiging aangenomen.

Doel en Rol

De commissie, bestaande uit bestuurders, heeft als doel het bestuurlijk begeleiden van het onderzoek en de wijze van evalueren van alternatieve methoden hoe lokaal om te gaan met het verwerken van productiewater afkomstig van de Schoonebeek olieproductie. Daarin heeft de commissie de volgende rol:

- Zekerstellen dat de vragen en de zorgen die leven bij de lokale bevolking en de formele volksvertegenwoordiging op een goede manier in het onderzoek worden betrokken;
- Gevraagd en ongevraagd de NAM te adviseren over de manier van communicatie naar de belanghebbenden ;
- Waar nodig te adviseren over te door lopen vergunningstrajecten inclusief interactie hierover met het ministerie van EZK.

Aanpak

NAM ambieert de eerste opzet van het evaluatieonderzoek in maart aan de begeleidingscommissie voor te leggen. Onderdeel hiervan zijn de alternatieve opties voor verwerking en injectie van het productiewater. NAM laat zich hierbij adviseren door het onafhankelijke advies- en ingenieursbureau Royal Haskoning DHV. Dit bureau is ook betrokken bij de 6 jaarlijkse vergunningsverplichte herevaluatie. Gedurende het onderzoek, vanaf de vaststelling van het onderzoeksplan, via de tussentijdse voortgangsrapportages, tot het finale rapport, zal de NAM-bevindingen met de commissie bespreken. De commissie zal zich maandelijks laten informeren over de voortgang van het onderzoek en tijdens deze vergaderingen zullen afspraken gemaakt worden over de terugkoppeling aan de gemeenteraden, provinciale staten en het waterschapsbestuur en advies worden gegeven aan NAM over de communicatie naar belanghebbenden. NAM houdt hierbij uiteraard haar eigen verantwoordelijkheid. Partijen spreken uit er waarde aan te hechten om elkaar niet te verrassen in de communicatie en elkaar proactief te informeren. NAM ambieert het onderzoek over deze alternatieven in het tweede kwartaal van 2022 af te ronden en in het derde kwartaal de omgevingsdialoog en de beoordeling te convergeren naar een conclusie.

Ten behoeve van het onderzoek zijn een aantal onderwerpen afgestemd:

- Helderheid over de rollen en verantwoordelijkheden van de NAM, de begeleidingscommissie en de betrokken bestuursorganen waarbij de uiteindelijke verantwoordelijkheid bij NAM ligt;
- Helderheid over wettelijke, advies en beleidsmatige kaders, ook van lokale en regionale overheden. Ministerie Economische Zaken en Klimaat bevoegd gezag rondom waterinjectie oplossingen en lokale overheden rondom mogelijk benodigde WABO vergunning(en);
- Inzichtelijk maken van mogelijke oplossingsrichtingen (*“breed pallet aan concepten van volledige zuivering zonder enige vorm van water injectie tot volledig stoppen van de oliewinning en tussenvormen met productiewater injectie al dan niet met voorzuivering”*) en het onderbouwen van de keuze voor het al dan niet nader uitwerken van een concept, met weergave in een overzichtelijke matrix, het concept en de afwegingen uitmondend in een kansrijkheidsscore, waarbij vergunningstrajecten meegenomen worden;

- Het toepassen van de CE-methodiek als afwegingenstelsel voor waterverwerking aspecten, aangevuld met maatschappelijke kosten/baten analyse voor de toekomst van de Schoonebeek oliewinning als geheel.
- Het betrekken van verschillende groepen belanghebbenden, vooral door de dialoog aan te gaan en met name de mogelijke zorgen te adresseren;
- Zodanige planning en convocatie van de commissievergaderingen dat er voldoende tijd beschikbaar is voor een goed voorbereide en afgewogen reactie door de commissie.

Een onderzoek uitgevoerd conform deze onderwerpen kan leiden tot een goed inzicht in de opties, de daarbij gehanteerde overwegingen en de onderbouwing van een afweging. Na dit onderzoek zal de NAM besluiten over de lange termijn de toekomst van de Schoonebeek olieproductie. Dit besluit zal waarschijnlijk tot het aanvragen van de vergunning(en) voor de gekozen optie(s) bij het bevoegde gezag leiden. De betrokken lokale bestuurders in de commissie vertegenwoordigen het bevoegde gezag dan wel hebben veelal een adviserende rol aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Onafhankelijkheid

De leden van de begeleidingscommissie hechten aan zuiverheid van rol en benadrukken dat zij een onafhankelijke rol vervullen ten opzichte van het door NAM te verrichten onderzoek. De leden van de commissie hebben en behouden daarbij ook elk een eigen verantwoordelijk en kunnen vanuit die verantwoordelijkheid ook een eigen positie ten opzichte van het onderzoek en de daaruit voorkomende resultaten bepalen. De commissie zal het onderzoek en de resultaten kritisch volgen en begeleiden. De rol die de begeleidingscommissie vervult, betekent dan ook dat zij zich niet op voorhand kan binden aan een afweging die uit het onderzoek resulteert. De begeleidingscommissie zal kennisnemen van de resultaten van de herevaluatie Twente en beschouwt de waterinjectie in Twente als overbrugging met oog op sluiting. De begeleidingscommissie tekent aan dat zij focust op de vragen en zorgen in Drenthe, en in de begeleiding van dit onderzoek een zelfstandige en onafhankelijke positie en Drentse afweging ten opzichte van de lopende Twente herevaluatie en uitkomsten zal innemen.

Samenstelling en Initiatie

Op 11 februari 2022 is de begeleidingscommissie in oprichting voor de eerste keer bijeengekomen onder voorzitterschap van burgemeester Eric van Oosterhout van de gemeente Emmen. In de begeleidingscommissie zitten verder gedeputeerde Tjisse Stelpstra van de provincie Drente, wethouder Rene van der Weide van de gemeente Emmen, wethouder en loco-burgemeester Jeroen Huizing van de gemeente Coevorden en Nettie Aarnink, lid van het dagelijks bestuur van waterschap Vechtstromen.

Tijdens de initiatie wordt besproken of er voor brede vertegenwoordiging aanvullende partijen uitgenodigd moeten worden om zitting te nemen in de begeleidingscommissie. Vooralsnog is de conclusie dat er brede vertegenwoordiging is en er wordt afgesproken dat het de verantwoordelijkheid van NAM is om contact met andere belanghebbenden te onderhouden. De leden van de commissie denken mee of er meer partijen betrokken zouden moeten worden en zullen kritisch kijken of mogelijke vragen van andere belanghebbenden goed worden meegenomen in het onderzoek.

Bijlage-1: Indicatieve tijdslijn Evaluatie onderzoek & Begeleiding uitvoering

	Feb	Mar	Apr	Mei	Jun	Jul	Q3	Q4
Evaluatie-onderzoek								
Initiatie vergadering Begeleidingscommissie								
Onderzoeksopzet en te evalueren alternatieven		V						
Technische haalbaarheid alternatieven			V					
Kansrijkeheidsanalyse alternatieven-1				V				
Kansrijkeheidsanalyse alternatieven-2					V			
Afweging onderzoeksuitkomsten						V		
Procesevaluatie & intervisie							V	
Afronding Evaluatie onderzoek								V
Wettelijke& Beleidsmatige kaders								
Overzicht bestaande vergunningen		V						
Beleidsmatige kaders		V						
Vergunningescan per te evalueren alternatief			V					
Initiatie generieke vergunningsaanvragen				V				
Initiatie en uitvoering MER indien nodig								
Omgevingsdialog & Communicatie								
Maandelijkse onderlinge afstemming Communicatie		V	V	V	V	V	V	V
Opzet en uitvoering NAM omgevingsdialog		V	V	V	V	V	V	V

Bijlage-2: NAM initiatie discussiestuk

Betreft de concept notitie met de achtergrond en recente ontwikkelingen rondom Schoonebeek en Twente waterinjectie en een procesvoorstel. Dit document was behulpzaam in het opzetten en initiëren van de commissie. Het is besproken als behulpzaam referentiestuk zonder dat de inhoud omarmt is door de commissie.

Procesvoorstel
Toekomst Schoonebeek